Rok XI Kwiecień 1936 r. Nr. 4

MIESIĘCZNIK
Diecezjalny Łucki

DZIAŁ URZĘDOWY

Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej

Święta Penitencjarja Apostolska

(Urząd do spraw odpustów).

Orzeczenie w sprawie odpustów, zyskiwanych w piątki na dźwięk dzwonu.

By wiecznie trwały wśród wiernych pamięć i owoce niewysłowionej miłości Pana Naszego Jezusa Chrystusa, zmarłego na krzyżu na odkupienie rodzaju ludzkiego, już od roku 1740 Ojciec Święty Benedykt XIV przez breve Apostolskie z dnia 13 grudnia tegoż roku raczył udzielić odpustu cząstkowego studniowego wszystkim tym, którzy w piątek o godzinie trzeciej po południu na głos dzwonu, specjalnie w tym celu polecony przez tegoż Papieża, odmówią pięć, razy O j c z e n a s z i Z d r o w a ś M a r j o, modląc się w intencji Ojca Św. To zezwolenie łaskawe, znacznie pomnożone, Ojciec Święty Pius XI, szczęśliwie obecnie panujący, mocą dekretu Świętej Penitencjarji z dnia 30 stycznia 1933 r. dodając jeszcze modlitewkę „Pozdrawiamy Cię Chryste i błogosławimy Tobie, żeś przez Krzyż Twój Święty świat odkupić raczył", lub inną podobną, tak zatwierdził, że modlitwy te mogą być odmawiane na głos dzwonu także i o innej godzinie, według różnych zwyczajów, zaprowadzonych w różnych okolicach.

Powstaje teraz kwestja, czy do pozyskania odpustu dźwięk dzwonu jest bezwzględnie konieczny.

Na powyższą kwestję, po dojrzałej rozwadze, Święta Penitencjarja uznała za słuszne odpowiedzieć w sposób następujący:

Zachowując w mocy odpust przyznany dla odmawiających w piątki na głos dzwonu wyżej wskazane modlitwy na pamiątkę konania i śmierci Pana Naszego Jezusa Chrystusa, odpust tenże może być zyskiwany także i w tych miejscowościach, gdzie niema w zwyczaju tego dzwonienia, i wtedy modlitwy te należy odmawiać albo w te pierwsze godziny popołudniowe, na które przypada godzina dziewiąta według dawnego sposobu obliczania i o której, jak świadczą Święci Ewangeliści, Jezus Chrystus oddał ducha na krzyżu; — albo też o innej godzinie, o której, stosownie do zwyczajów różnych miejscowości, ma zwykle miejsce to wspomnienie — przyczem należy to orzeczenie przedłożyć do zatwierdzenia Ojcu Świętemu.

Orzeczenie to przedłożone sobie Ojciec Święty Pius XI na audiencji udzielonej w dniu 14 bieżącego miesiąca niżej podpisanemu Kardynałowi Wielkiemu Penitencjarzowi, raczył łaskawie zatwierdzić i we wszystkiem potwierdzić oraz polecił ogłosić je w zwykły sposób.

Dan w Rzymie, w siedzibie Św. Penitencjarji, dn. 28 grudnia 1935 roku.

L. S. *(—) W. Kardynał Lauri*

(—) S. Luzio, Regens.

Potępienie książki „Pietre miliari nella storia del Cristianesimo"

Suprema Sacra Congregatio S. Officii Decretum

Declaratur praedamnatum opusculum, cui titulum, *Pietre miliari nella storia del Cristianesimo, auctore* Ernesto Buonaiuti.

Feria IV, die 15 Januarii 1936.

In generali consessu Supremae Sacrae Congregationis Sancti Officii, E-mi ac Rev-mi Domini Cardinales rebus fidei ac morum tutandis praepositi, audito Dominorum Consultorum voto, ipso iure damnatum, vi canonis 1399 C. I. C., declararunt atque in Indicem librorum prohibitorum inserendum mandarunt opusculum, cui titulis: *Pietre miliari nella storia del Cristianesimo* ab Ernesto Buonaiuti, excommunicato vitando, nuper editum.

Et sequenti Feria V, die 16 eiusdem mensis et anni, Ss-mus D. N. D. Pius Divina Providentia PP. XI, in solita audientia Ex-mo Domino Adsessori Sancti Officii concessa, relatam sibi E-morum Patrum resolutionem approbavit, confirmavit et publicari iussit.

Datum Romae, ex Aedibus Sancti Officii, die 20 Ianuarii 1936.

I. Venturi, Supremae S. Congr. Officii Notarius.

De abstinentia et ieiunio

C. 1251 § 1. Lex ieiunii praescribit ut nonnisi unica per diem comestio fiat; sed non vetat aliquid cibi mane et vespere sumere, servata tamen circa ciborum quantitatem et qualitatem probata locorum consuetudine.

Non amplius teneri potest, tuta conscientia, doctrima ab aliquibus auctoribus tradita, scilicet post promulgationem Codicis licere diebus, quibus viget lex ieiunii tantum, vesci carne pluribus vicibus in die.

(Emus praeses Pontif. Commiss. 29 Octobr., 1919) Vide Act. Ap. Sed. a 1919 pag. 480.—Solus Emus Praeses respondit; nam eadem Pontificia Commisio, die 9 Dec. 1917 declaravit: Dubia, quae minoris sint momenti, aut non multum difficultatis habeant, solvi possunt ab Emo Praeside Commissionis. Quod et aliis huiusmodi resolutionibus hic relatis applicandum est.

Rozporządzenia Władz Duchownych Miejscowych

Nowa sekcja przy Kurji Biskupiej

BISKUP ŁUCKI Łuck, dnia 24 marca 1936 r.
Nr. 2191

Konferencja XX. Dziekanów Diecezji mojej, odbyta w dniu 25 maja, 1935 roku (Miesięcznik Diecezjalny Łucki m. czerwiec, 1935 r. Nr. 6, str. 182), po bardzo dzo obszernem i gruntownem rozpatrzeniu stanu kaznodziejstwa w tej Diecezji, doszła do wniosku, że podniesienie poziomu kaznodziejstwa jest koniecznem, a w tym celu potrzebnem jest stworzenie w Kurji Diecezjalnej Łuckiej odpowiedniej Sekcji, któraby pokierowała daną sprawą i wniosła w tę dziedzinę działalności pasterskiej jaknajwięszą dozę ożywienia, któraby stanowiła potężną przeciwwagę wyjątkowo silnej współczesnej agitacji antyreligijnej.

W myśl tych rozważań tworzę niniejszem rzeczoną Sekcję, jako oddzielny Organ Kurji Diecezjalnej Łuckiej, z następującym składem osobowym:

J. E. Biskup Stefan Walczykiewicz,
JW. Kanonik Antoni Jagłowski,
JW. Kanonik Zygmunt Chmielnicki.

Po zapoznaniu się jaknajdokładniejszem z materjałem, skupionym przez wspomnianą weżej Konferecję XX. Dziekanów, oraz z wydanemi przeze mnie w tej materji rozporządzeniami dla całej diecezji i dla miasta Łucka, specjalnie, zechce Sekcja Kaznodziejska podjąć jaknajenergiczniejsze kroki w celu zrealizowania ideału kościelnego w danej dziedzinie.

(—) † *Adolf Szelążek*
Biskup Łucki

(—) Ks. T. Szyszkiewicz
Wice-Kanclerz

Nowy urząd przy Kurji Biskupiej.

BISKUP ŁUCKI
Nr. 2192

Łuck, dnia 24 marca 1935 r.

Do
Jaśnie Wielmożnego
Ks. Kanonika K. Woźnickiego
Profesora Seminarjum
Duchownego
w Łucku

Konferencja XX. Dziekanów Diecezji Łuckiej na sesji w dniu 28 maja, 1935 roku, (Mies. Diec. Łucki, m. czerwiec, 1935 r. Nr. 6, str. 186) rozważała wszechstronnie sprawę organizacji Pogotowia Misyjnego dla zwalczania szerzących się sekt różnego rodzaju. W szeregu środków, które wskazywano, uznano konieczność wyznaczenia jednego kapłana, któryby objął kierownictwo akcji obronnej i walki z powstającemi herezjami.

Mając na względzie gruntowną wiedzę teologiczną Illustrissimi Domini, Jego głęgoką miłość Kościoła Katolickiego, i wielki zapał w realizowaniu zbożnych dzieł, których chwała Boża i zbawienie dusz wymaga, niniejszem powierzam Illustrissimo Domino powyższą funkcję, która łączy się ze stanowiskiem Promotoris Justitiae, jako funkcja Defensora Fidei.

Po zapoznaniu się dokładnem z materjałami, które rozważono podczas wspomnianej Konferencji oraz z przewidzianemi na niej dziełami, zechce Illustrissimus rozwinąć w danej dziedzinie jaknajgorliwszą działalność, aby położony był kres szerzeniu się sekt i aby odzyskani zostali dla drogi zbawienia ci, którzy z niej zboczyli. Pan Nasz, Jezus Chrystus, który nigdy nie da się prześcignąć w szczodrobliwości, nagrodzi nadobficie podejmowane ze strony Illustrissimi nowe dla Niego prace i ofiary.

Łączę wyrazy najszczerszej czci
i oddania się w Chrystusie Panu

(—) Ks. T. Szyszkiewicz
Wice-Kanclerz

(—) † A. Szelążek
Biskup Łucki

Dar Narodowy 3 Maja

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
Sekcja Administracyjna
Łuck, dnia 1.IV. 1936 r.
Nr. 1959.

Do
Przewielebn. Ks. Proboszczów
Diecezji Łuckiej

Niniejszem Kurja Biskupia podaje do wiadomości Prewielebnych Księży Proboszczów, że „Komitet Główny obchodu 3 maja i Zbiórki na dar narodowy" urządza w tym dniu jako w dniu Święta Narodowego — stosowne do przydającej uroczystości obchodu.

W związku z powyższem Kurja Biskupia z rozporządzenia Jego Ekscelencji Biskupa Ordynarjusza — poleca Przewielebnym Księżom Proboszczom przyjąć czynny udział w mających powstać miejscowych komitetach Obchodu 3-go Maja, jak również po od-odprawieniu w dniu tego Święta nabożeństwa ku czci Królowej Korony Polskiej gorąco zachęcić wiernych do składania przez wszystkich w miarę możności ofiar na cel narodowy.

(—) † *St. Walczykiewicz*
w|z Szef Sekcji

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

Księgi kasowe

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
Sekcja Majątk.-Finans.
Nr. 2101

Łuck, dnia 20.III 1936 r.

Do
Przewielebnych Księży Dziekanów Diecezji Łuckiej

W poszczególnych wypadkach Kurja Biskupia miała możność stwierdzić nieprawidłowe prowadzenie przez Ks. Ks. Proboszczów książki kasowej; zdarzały się wypadki całkowitego lekceważenia przepisów, podanych przez Synod Diecezjalny (St. 180. Additamentum 6, str. 133—136). Stwierdzono, że książka kasowa nie zawsze jest numerowaną, przesznurowaną i stwierdzo-

ną przez dziekana; pozycje przychodowe i rozchodowe nieraz są odnotowane bardzo niedbale a nawet same podsumowania mylnie zrobione. Dla usunięcia tych braków Kurja Biskupia zajęła się sporządzeniem książek kasowych w swojej drukarni i takowe będą rozesłane do Ks. Ks. Proboszczów za pobraniem od nich kosztów sporządzenia książki.

Aby jednak nie obciążać wydatkiem tych księży którzy w tym względzie są zupełnie w porządku, t. j. posiadają księgę kasową zgodnie z przepisami Synodu i prowadzą ją bez zarzutu, prosi Kurja Biskupia Przewielebnego Księdza Dziekana powiadomić ją jaknajrychlej, którzy mianowicie księża w dekanacie mogą pozostać przy dotychczasowych swych książkach kasowych.

Pozycje wpływów w większości wypadków powinny być stwierdzone pokwitowaniem, stąd razem z księgami kasowemi będą też rozesłane odpowiednie kwitarjusze.

(—) *Ks. Infułat Zagórski*
Szef Sekcji

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

Rekolekcje dla katechetek

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
SEKCJA SZKOLNA
Nr. 1936

Łuck, dn. 15.III 1936 r.

Do
Przewiebnych Ks. Dziekanów
Diecezji Łuckiej

Niniejszem Kurja Biskupia podaje do wiadomości, że w pierwszych dniach po ukończeniu roku szkolnego odbędą się w Maciejowie (koło Kowla, kolej loco) w Klasztorze Sióstr Niepokalanek, jak w roku ubiegłym czterodniowe Kursy Instrukcyjno-Katechetyczne dla przygotowania katechetek do wykładów religji w szkołach powszechnych Diecezji Łuckiej.

Koszt całkowitego utrzymania wynosić będzie 1.20 gr. dziennie. Po zakończeniu Kursów odbędą się wspólne dwudniowe rekolecje.

O powyższem Księża Poboszczowie mają natychmiast zakomunikować na terenie Ich parafji pp. Katechetkom prosząc by te, które wezmą udział w powyższych kursach, powiadomiły natychmiast o tem S. Przełożoną Klasztoru SS. Niepolanek w Maciejowie.

(—) *Ks. G. Jełowicki*
Szef Sekcji

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

Lekcje religji

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
SEKCJA SZKOLNA
Łuck, dnia 13.III 1936 r.
Nr. 1926

Do
Prewielebnych Ks. Proboszów
i Wielebnych Ks. Katechetów
Diecezji Łuckiej

Niniejszem Kurja Biskupia poleca Przewielebnym Księżom Proboszczom i Wielebnym Księżom Katechetom przesłać wykaz szkół powszechnych, w których redukcja godzin nauki religji dotychczas nie została cofniętą.

(—) *Ks. Kan. G. Jełowicki*
Szef Sekcji

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

W sprawie dopuszenia organistów do nauczania dzieci szkolnych śpiewów kościelnych

KURJA BISKUPIA
ŁUCKA
SEKCJA SZKOLNA
Łuck, dnia 1.IV 1936 r.
Nr. 2413

Do
Przewiebnych Ks. Dziekanów
Diecezji Łuckiej

W związku z wnioskiem złożonym przez Przewielebnego Księdza Dziekana Dubieńskiego na Zjeździe Przew. Księży Dziekanów dnia 8 stycznia b. r. w Łucku w sprawie dopuszczenia organistów do nauczania dzieci szkolnych śpiewów kościelnych Kurja Biskupia przypomina, że sprawa śpiewu kościelnego została wyjaśniona w rozporządzeniu p. Ministra W. R. i O. P. K. Bartla (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 9 z r. 1927) z dnia 9/XII 1926 r. w rozporządzeniu powyższem w § 10 p. Minister zaznacza, że „na naukę śpiewu kościelnego należy poświęcić część czasu przeznaczonego na obowiązkowe nauczanie śpiewu. Nauczyciel śpiewu jest obowiązany porozumieć się z ks. Prefektem co do doboru pieśni religijnych”. W myśl przytoczonego rozporządzenia p. Ministra W. R. i O. P. śpiewów kościelnych ma uczyć dzieci nauczyciel śpiewu miejscowej szkoły. O ile zachodziły w tym wyględzie pewne trudności Przewielebni Księża Proboszczowie winni porozumieć się z miejscowym kierownikiem szkoły w sprawio zastąpienia nauczyciela śpiewu przez organistę danej parafji.

W razie napotkania sprzeciwu ze strony lokalnej władzy szkolnej Przew. Księża Proboszczowie mają o powyższem zakomunikować Kurji Biskupiej.

(—) *Ks. G. Jełowciki*
Szef Sekcji

(—) *Ks. T. Szyszkiewicz*
Wice-Kanclerz

Rozporządzenia Prawno-Państwowe

Śluby katolików nie mogą być unieważnione przez sądy innych wyznań

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego — Orzeczenia Izby Cywilnej. Rok 1934. Zeszyt VI. Orzeczenie z dnia 16 listopada 1933 r. (I C 2182/32) Przewodniczący: sędzia A. Stanisławski (sprawozdawca). Sędziowie: dr. J. Łopuszański, M. Rudowski.

Sąd Najwyższy rozpatrywał skargi kasacyjne: 1) adwokata Ernesta A., pełnomocnika Włodzimierza P., i 2) Marji P. na wyrok Sądu Apelacyjnego w Wilnie z 2—16 czerwca 1932 w sprawie Marji P. przeciwko Włodzimierzowi P. o zwrot posagu i alimenty.

Z wystąpienia Marji z M. P. przeciwko Włodzimierzowi P., z którym 2 lutego 1929 r. zawarła związek małżeński w kościele rzymsko-katolickim w Nowogródku, o zwrot posagu i środki utrzymania. Sąd Okręgowy zasądził powódce po 80 zł. miesięcznie alimentów, a pozostałą część powództwa jako nieudowodnioną, oddalił, Sąd Apelacyjny zaś z odwołania się stron obu zmniejszył wysokość alimentów do 50 zł. miesięcznie oraz zasądził powódce 200 zł. wartości dwóch krów posagowych, oddalając również resztę roszczeń powodowych. Na wyrok ten obie strony założyły skargi kasacyjne—powódka, powołując się na obrazę art. 339, 366, 706[1], 711 u. p. c. z racji niesłusznego, jej zdaniem, oddalenia części powództwa, dotyczącej zwrotu otrzymanej w posagu przez pozwanego sumy dolarowej, której posiadanie i doręczenie mężowi wynika z okoliczności sprawy, oraz słuszności wyższego oznaczenia wartości 2-ch krów wzmiankowanych, jak nie mniej zwrotu także wartości otrzymanych przez pozwanego wieprza i produktów rolnych, pozwany zaś, zarzucając obrazę art. 339, 409, 711 u. p. c. oraz art. 106 t. X cz. I. Z powodu praw wobec nieuzasadnionego poglądu Sądu, iż małżeństwo

stron cywilne trwa w mocy, pomimo unieważnienia go prawomocnym wyrokiem Sądu Duchownego Prawosławnego w Grodnie z 9 grudnia 1929 r.

Po wysłuchaniu sprawozdania sędziego,

zważywszy:

1) że główne zagadnienie, które rozwiązać należy w sprawie niniejszej, polega na tem, czy pod rządem przepisu t. X cz. 1. Zwodu praw powyższy związek małżeński stron pod względem następstw cywilnych został skutecznie unieważniony wyrokiem Sądu Duchownego Prawosławnego gdy, wedle ustaleń Sądu małżonek, żądający unieważnienia, należy do tegoż wyznania, drugi zaś do wyznania rzymsko-katolickiego i ślub zawarty został w kościele ostatniego wyznania; w tej mierze Sądy obu instancyj słusznie odmówiły mocy unieważnieniu małżeństwa, ponieważ w myśl ogólnego przepisu art. 74[1] t. X cz. 1 Zwodu praw, właściwym do orzeczenia w przedmiocie nieważności jest jedynie sąd wyznania, w którym ślub był zawarty, czyli w przypadku sąd duchowny katolicki, związany zaś ściśle z państwowością rosyjską, przewidziany w art. 73 tejże części 1 tomu X przywilej kościoła prawosławnego rozstrzygania w sprawach o unieważnienie małżeństwa i rozwodach, w razie przynależności do tego kościoła jednego ze współmałżonków, upadł po odrodzeniu państwowości polskiej, która w Konstytucji zapewnia swym obywatelom równość wobec prawa i odrzuca wszelkie ograniczenia wyznaniowe, zastrzegając zarazem dla wyznania rzymsko-katolickiego, jako religji przeważającej części narodu, naczelne stanowisko wśród wyznań równouprawnionych (art. 96, 111, 114 Konstytucji Rzplitej Pol.); z tych założeń wyszło również wydane dla kresów wschodnich rozporządzenie Komisarza Generalnego w przedmiocie prawa cywilnego i procedury z 15 maja 1919 r., stanowiące w art. 1 dalsze działanie dotychczasowych ustaw rosyjskich, z uchyleniem jednak wszelkich ograniczeń prawnych, zależnych od narodowości i wyzna-

nia (Dz. Urz. Zarz. Cyw. Ziem Wschodn. 4—23—1919); wyrok wydany z przekroczeniem wspomnianej właściwości sądu duchownego, żadnych skutków cywilnych nie pociąga (por. orz. Izby I S. N. 172/1926 i 239/1931);

2) że w tym stanie rzeczy, stwierdziwszy pod względem czynu w zakresie ostatecznego swego wyrozumienia, iż zerwanie współżycia stron i opuszczenie przez powódkę domowego ogniska wywołane było postępowaniem pozwanego męża, który maltretował ją fizycznie i moralnie, Sąd Apelacyjny miał należytą podstawę w przepisach art. 103[1], 106, 106[1] t. X cz. L Zwodu praw do przyznania powódce od pozwanego kosztów utrzymania w stosunku do potrzeb pierwszej i możności drugiego;

3) że słusznie też Sąd odmówił skazania pozwanego na zwrot powódce poszukiwanej przez nią sumy dolarowej, danej, jak twierdzi, mężowi tytułem posagu, skoro w tej materji nie został złożony dowód piśmienny, a nawet z zeznań świadków, przez nią powołanych, przekonaniem Sądu, bynajmniej to nie wynika, jak również wartość wspomnianych dwóch krów zasadnie obliczona została według znanych Sądowi cen rynkowych, co należy do meritum sporu, dokąd kontrola kasacyjna nie sięga; wreszcie powódka nie przytacza w kasacji, czem udowodniła fakt dostarczania pozwanemu także wieprza i produktów rolnych, a wobec tego kwestja sposobu ustalenia ich wartości pozbawiona jest znaczenia;

4) że z wyłuszczonych względów zarzuty, któremi obie strony obciążają wyrok Sądu Apelacyjnego, ostać się nie mogą;

z tych zasad Sąd Najwyższy obie skargi kasacyjne oddala.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Ratujmy dusze dziecięce przed zarazą bolszewicką.

Ostatni numer „Płomyka”, pisemka dla młodzieży szkolnej, poświęcony propagandzie bolszewickiej, wywołał w prasie zrozumiałe oburzenie. Lektura tego pisemka jest obowiązująca w szkołach, nawet najbiedniejsi rodzice zmuszeni są do prenumerowania pisma tego dla swych dzieci. Postarał się o to poparcie u władz szkolnych wydawca „Płomyka” — Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Nie po raz pierwszy już „Płomyk” występuje w roli politycznej bardzo podejrzanej. Niedawno pisał o odebraniu Wilna Litwinom, traktując wojska gen. Żeligowskiego jako zaborców... Teraz znów zachłystuje się wprost z zachwytu nad stosunkami w Rosji sowieckiej. „Ilustrowany Kurjer Codzienny” z dn. 7 b.m. pisze w tej sprawie:

„Trudno nazwać to skandalem. Jedyna nazwa, jaka się ciśnie na usta, to: zbrodnia! Zbrodnia dokonywana legalnie na duszach młodego pokolenia!

Ogranicza się wszystko, na czem stanęły mocno podstawy naszej kultury potęgi i narodowego bytu. Ogranicza się godziny religji, wyrzuca się dzieła wielkich serc i umysłów polskich a wprowadza się uwielbienie dzikiego barbarzyństwa, ustroju zrodzonego z bezprzykładnego gwałtu i zbrodni!

Dzieje się to w Polsce, za polskie pieniądze, za pieniądze wydobywane przymusowo od rodziców, drogą specjalnych ukazów”.

Wywody swoje kończy „I. K. C.” następującym słusznym apelem:

„Czas skończyć z legalnem i obowiązkowem zatruwaniem dusz dziecięcych. Tego domaga się zdrowa opinja, tego żąda społeczeństwo, tego wymaga od nas ponad wszystkie racje najważniejsza racja narodowego bytu!

Dla bibuły sowieckiej i dla wielbicieli sowieckiego raju niema miejsca w polskiej szkole”.

A „Słowo” wileńskie z dn. 6 bm. po przytoczeniu cytaty z „Płomyka” o budowie kanału imienia Lenina, łączącego Bałtyk z Białem Morzem i oceanem Lodowatym, który ma być „cudem ludzkiej pracy i pomysłowości” pisze:

„Drogi Dżeku i kochany czytelniku „Płomyka”! A któż Wam opowie, ilu więźniów zginęło przy tych robotach (bo wszak to jest praca więźniów z obozów koncentracyjnych)? Kto Wam powie, jakie stosuje się względem tych nieszczęśliwych represje, by wymódz od nich maximum wysiłku pracy w imię rzekomego współzawodnictwa. I kto wam powie, że jak się dziś okazuje, cała ta robota na nic. Już źle umocowane brzegi kanału się osypują, już w wielu miejscach potworzyły się mielizny i powstaje już projekt budowy nowego kanału równolegle.

Przypuszczamy, że fałszywy krok Redakcji „Płomyka” odbije się szerokiem echem w naszej zdrowo myślącej prasie. Ratujmy dusze dziecięce przed zarazą bolszewicką”. (KAP)

Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa

Rektorat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Rektorat Wyższego Seminarjum Duchownego w Lublinie urządzają poraz drugi uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa w dniach od 2 do 5 lipca 1936.

Tematem wykładów będzie *zagadnienie cywilizacji.*

W dn. 1 lipca wygłoszą wykłady: X. Prof. J. Pastuszka z Lublina—Chrześcijaństwo a kultura, X. Rektor J. Kruszyński z Lublina — Pierwotne chrześcijaństwo wobec cywilizacji żydowskiej, X. Prof. S. Szydelski ze Lwowa — Pierwotne chrześcijaństwo wobec cywilizacji greckiej i rzymskiej.

W dn. 2 lipca wygłoszą wykłady: Prof. T. Koneczny z Krakowa—Różne typy cywilizacji oraz Parcie orientu ku Zachodowi, Prof. St. Stroński z Lublina — Cywilizacja łacińska, Prof. B. Jasinowski z Wil-

na—Cywilizacja wschodnio-chrześcijańska, Prof. A. Kossowski z Lublina—Cywilizacja protestancka, Prof. L. Białkowski z Lublina—Cywilizacja bolszewicka.

W dn. 3 lipca wygłoszą wykłady: X. Rektor Piwowarczyk—Kultura wiejska, Prof. L. Halban ze Lwowa—Narodowy socjalizm jako przejaw organizacyjny, Prof. S. Kutrzeba z Krakowa—Cywilizacja polska jako typ historyczny, Dr. K. M. Morawski—Wpływ Kościoła na cywilizację polską.

Wykłady odbywać się będą w gmachu K. U. L. Karta wpisowa wynosi 5 zł., mieszkanie, obiad i kolacja—5 zł. dziennie. Zgłoszenia na mieszkanie i utrzymanie wzgl. na jedno lub drugie, należy zgłaszać do dn. 25 czerwca b. r.

We wszystkich sprawach związanych z Wykładami należy zwracać się pod adresem: Lublin, Uniwersytet.

Towarzystwo Wiedzy Chrześcijańskiej

(adres—Lublin, Uniwersytet) ogłasza prenumeratę na tanią i dobrą książkę p. t. *Bibljoteka Książki Chrześcijańskiej*.

Celem wydawnictwa jest to, aby duchowieństwo i inteligencja katolicka mogła tanio nabyć dobre dzieła z różnych dziedzin wiedzy.

Dlatego prenumerata *za 10 książek rocznie*, każda objętości *od 160 do 200 stronic* druku większego formatu, wynosi rocznie tylko 20 zł., czyli książka w prenumeracie kosztuje tylko *dwa złote.* Poza prenumeratą książka będzie kosztować przynajmniej raz tyle.

Przedsięwzięcie to może się udać, o ile się znajdzie odpowiednia liczba prenumeratorów.

W roku bieżącym Towarzystwo Wiedzy Chrześcijańskiej roześle także dziesięć książek.

Pierwszy zeszyt ukazał się w marcu. Jestto dzieło wybitnego uczonego profesora K. U. L. *Henryka Życzyńskiego* p. t. *Adam Mickiewicz—„Młodość”* (str. 168).

W kwietniu rozsyła się zbiorową pracę księży profesorów o *„Kościele"*. Są to referaty, wygłoszone w r. 1935 na Uniwersyteckich wykładach dla Duchowieństwa w K. U. L.

W maju pójdzie praca *ks. Franciszka Świątka* p. t. *Z Dziejów polskiego żywotopisarstwa świętych*, pierwsze tego rodzaju dzieło w literaturze polskiej znanego pisarza z zakresu hagjografji.

W następnych miesiącach ogłosimy przekład *Psalmów* z komentarzami wybitnego biblisty profesora i b. rektora K. U. L. X. Prałata *J. Kruszyńskiego*; drugi tom, stanowiący w sobie całość *„Filozofji współczesnej"* *ks. J. Pastuszki*, profesora K. U. L., który zdobył sobie dobre imię w filozofji; *Etyka ks. Rubczyńskiego*, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, autora wielu pierwszorzędnych dzieł filozoficznych.

Prenumeratę roczną lub półroczną należy przesłać pod adresem Towarzystwa Wiedzy Chrześcijańskiej pocztą lub P.K.O. konto T-wa Nr. 64.820 z zaznaczeniem, że to na prenumeratę.

Tow. W. Ch. wyznaczyło tak niską cenę dla prenumeratorów gdyż pragnie udostępnić dobrą książkę tym wszystkim, którzy muszą się liczyć z każdym groszem a pragną utrzymać kontakt z wiedzą.

Powodzenie tego kulturalnego przedsięwzięcia będzie zależało od liczby prenumeratorów.

Konkurs Rady Społecznej na wykłady o „Quadragesimo anno" dla młodzieży

Rada Społeczna przy Prymasie Polski rozpisuje niniejszem konkurs na najlepsze opracowanie wykładów dla młodzieży na podstawie encykliki „Quadragesimo anno".

Warunki konkursu są następujące:

1) Praca jest przeznaczona dla młodzieży (kształcącej się i pracującej) z szczególnem uwzględnieniem potrzeb młodzieży wiejskiej. Do tego jej celu winien

być dostosowany zarówno sposób opracowania (dobór treści), jak i styl.

2) Praca winna przedstawić mniejwięcej następujące problemy: gospodarcze (prawo własności, podział dochodu społecznego, uwłaszczenie mas), społeczne (ustrój liberalny, kolektywistyczny, korporacyjny, sprawy państwowo-polityczne), moralne (pokonanie liberalno-kapitalistycznego lub socjalistyczno-klasowego sposobu myślenia, urabiania katolickiego poglądu społecznego, sprawiedliwość społeczna, wychowanie katolickich działaczy społecznych), roli katolickiej młodzieży w obecnym okresie przemian dziejowych. Stawający do konkursu mają jednak swobodę w doborze i układzie szczegółowych tematów.

3) Praca winna mieć rozmiary około 5 ark. druku średniej 8.

4) Jako nagrody konkursowe wyznacza się pierwszą w wysokości 300 zł., drugą w wysokości 200 zł. Rada Społeczna zastrzega sobie prawo podwyższenia, zmniejszenia lub podziału tych nagród.

5) Prace nagrodzone stają się własnością Rady Społecznej, która miała prawo wydania ich drukiem płacąc osobne honorarjum.

6) Prace należy nadesłać do dnia 30 września 1936 r. na ręce sekretarza Rady Społecznej przy Prymasie Polski, ks. Dr. Edwarda Kozłowskiego, w Poznaniu, Podgórna 12b.

7) Prace winny być napisane na maszynie i to po jednej stronie karty. Winny one dalej być oznaczone godłem, wybranem przez autora. Do pracy należy dołączyć kopertę zapieczętowaną z godłem autorskiem na wierzchu, wewnątrz zaś koperty winna być kartka z nazwiskiem i adresem autora.

KRONIKA

Zmiany wśród duchowieństwa

Ks. Walerjan Płoskiewicz, Prałat Domowy Jego Świątobliwości, został przez Ojca Św. Piusa XI Papieża mianowany Prałatem Dziekanem Prześwietnej Kapituły Ołyckiej.

Jednocześnie ks. Prałat Płoskiewicz otrzymał przeznaczenie na stanowisko Proboszcza parafji Ołyka.

Ks. Kan. Wiktor Oraczewski dotychczasowy proboszcz w Ołyce, przeniesiony na takież stanowisko do Wiśniowca.

Ks. Stanisław Fijałkowski, dotychczasowy proboszcz w Wiśniowcu. został przeznaczony na takież stanowisko w Poczajowie.

Święcenia alumnów Seminarjum Duchownego

W sobotę 7 b. m. w katedrze łuckiej otrzymali z rąk J. E. Księdza Biskupa Sufragana Dra Stefana Walczykiewicza święcenia subdjakonatu alumni Seminarjum Duchownego Kazimierz Batowski, Jan Chojnacki, Antoni Piotrowski i Jan Szarek oraz 3 mniejsze święcenia alumni Stanisław Dutka, Zygmunt Geneja, Władysław Terlikowski, Ludwik Urbański, Stefan Zawadzki i Adam Zawiła.

Święcenia kapłańskie

W sobotę 28 marca w katedrze łuckiej z rąk J. E. Księdza Biskupa Dra Adolfa Szelążka otrzymali święcenia kapłańskie ks.ks. Henryk Ćwikliński, Władysław Czyżewski, Czesław Domański i Wacław Domański. Jednocześnie otrzymali święcenia diakonatu: Kazimierz Batowski, Jan Chojnacki, Antoni Piotrowski i Jan Szarek. Nowowyświęconym błogosław Boże!

† Ś. P.

Ks. Franciszek Topolnicki

6 marca zmarł nagle na chorobę serca w 63 roku życia ś. p. ks. Franciszek Topolnicki, proboszcz tomaszgrodzki i klesowski. Oto krótki życiorys zmarłego Kapłana.

Ś. p. ks. Franciszek Topolnicki przyszedł na świat 28 stycznia 1874 r. we wsi Tomaszówce, pow. płoskirowskiego, jako syn Michała i Józefiny z Błażejewskich. Pierwsze nauki pobierał w gimnazjum w Kamieńcu, zaś w r. 1893 wstąpił do Seminarjum Duchownego w Żytomierzu. Po otrzymaniu w r. 1897 święceń kapłańskich, był do r. 1900 wikarym, potem zaś przez lat 10, do r. 1910, proboszczem w Jarmolińcach, później do r. 1918 proboszczem w Zaleścach i do r. 1920 proboszczem w Wołoczyskach. Po najściu bolszewickiem, podczas którego ks. Topolnicki otrzymał ranę ciętą bagnetem i stracił całe mienie, został on proboszczem z naszej strony kordonu, w Łysinie, skąd w r. 1923 przeszedł na takież stanowisko do Radziwiłłowa, gdzie pracował do r. 1927. Po krótkim pobycie w Przewałach, ks. Topolnicki w r. 1928 został mianowany proboszczem w Tomaszgrodzie, potem zaś po wydzieleniu z tej parafji Klesowa, także proboszczem nowoutworzonej parafji klesowskiej. Na tem stanowisku zastała go śmierć.

Jako pamiątki zostały po ś. p. ks. Topolnickim w Jarmolińcach kaplica murowana na cmentarzu, dzwonica przy kościele, szkoła polska, plebanja i dom dla służby kościelnej, — w Zaleścach szkoła, przytułek dla starców, organistówka oraz zgromadzone materjały do budowy kościoła, — w Łysinie dokonany remont kościoła po zniszczeniu wojennem, — w parafji radziwiłłowskiej kaplica murowana w Drańczy

Polskiej i plebanja w Poczajowie. W kilku miejscach ochronki i bibljoteki polskie. Umiłowanem dziełem życia stał się dla ś. p. ks. Topolnickiego kościół w Klesowie, którego budowę rozpoczął od fundamentów i z olbrzymim nakładem starań i wysiłków prawie doprowadził do końca.

Nie obeszło się w życiu ruchliwego Kapłana i działacza społecznego bez prześladowań ze strony zaborcy. Za założenie szkoły polskiej i za przyjmowanie prawosławnych na katolicyzm trzykrotnie stawał przed sądem i otrzymał trzy wyroki skazujące na trzy miesiące więzienia każdy.

Niech Mu Bóg zapłaci za to, co uczynił w swem życiu dobrego, za poniesione trudy i prześladowania,— królestwem niebieskiem.

BIBLJOGRAFJA

Do walki z największym wrogiem ludzkości. 16 str. Ks. K. Bliziński, Warszawa.

W związku z rozszerzającym się u nas w ostatnich latach alkoholizmem ukazała się ciekawa broszurka opracowana przez Ks. Prob. K. Blizińskiego przedstawiająca w statystycznych danych zatrważający rozwój tej strasznej plagi ludzkości.

Po przedstawieniu w cyfrach coraz to większej konsumpcji spirytusu w Polsce—autor wykazuje zabójcze skutki takowej, tak pod względem moralnym, jak materjalnym i fizycznym.

— Praca ta godna rozpowszechnienia—może być wielce pożyteczna przy zakładaniu kółek abstynentów.

Redaktor Ks. Tymoteusz Szyszkiewicz

WYDAWNICTWO KURJI BISKUPIEJ ŁUCKIEJ

Drukarnia Kurji Biskupiej Łuckiej.

Roczna prenumerata 24 zł. Pojedyńczy zeszyt 2 zł.